

debatt

Sveriges största debattsida – när tre miljoner läsare varje dag

Anette Holmqvist
T f biträdande redaktör

Kristofer Forssblad Olsson
T f debattredaktör

Vad tycker du?

SURFA aftonbladet.se/debatt

SKRIV Aftonbladet Debatt, 105 18 Stockholm

MEJLA debatt@aftonbladet.se

Har du en debattartikel och behöver tala med oss, ring 08-725 26 50

Så lätt luras du att ladda ned olagligt

Debattörerna: Viljan att göra rätt är stor, men det är för lätt att göra fel

I den digitala miljön råder i dag stor förvirring om vad som är rätt och fel gällande nedladdning och streaming av upphovsrättskyddat material. Det finns många oseriösa aktörer i digitala miljöer som illegalt sprider upphovsrättsligt skyddat material för ekonomisk vinning, exempelvis fildelningssajter. Aktörer som ofta är sammankopplade med organiserad kriminalitet.

I mars kom den europeiska immaterialrättsmyndigheten EUIPO ut med en ny rapport som tydligt visar att hela 99 procent av svenskarna tycker att immaterialrätt är en viktig förutsättning för att innovatörer, kreatörer och företagare ska få betalt för sitt arbete. Här är upphovsrätten en central del. Siffrorna återspeglas i Patent- och registreringsverkets (PRV) och TNS-Sifos undersökning där det framkommer att 61 procent av svenskarna tycker att skaparnas godkännande är viktigt när de streamar eller laddar ned material från internet.

Samtidigt uppger 48 procent att de tycker att det är svårt att veta vilka sajter som har fått upphovsmannens tillåtelse. Siffran är inte förvånande när det i nuläget är oklart även för rättsväsendet om det är olagligt att titta på illegalt streamat material.

Slutsatsen är att viljan att göra rätt är stor men att det uppenbarligen är mycket svårt att veta vilka sajter som är lagliga.

DEBATTÖRERNA
Susanne Ås Sivborg,
generaldirektör på PRV
Ewa Thorslund,
direktör för Statens medieråd

DEBATTEN

I måndags inleddes upphovsrätts-rättegången mot piratstreamingtjänsten Swefilmer. Dagens debattörer vill göra det enklare att göra rätt på nätet, bland annat genom att öka kunskapen om vad som är tillåtet.

Vi kommer att vända oss till lärarkåren då de har en nyckelroll när det gäller kunskapsspridning

Parallellt med detta utreder vi möjliga alternativ som gör det lättare att urskilja legalt material, exempelvis genom en samlingsida online.

För att trygga de ekonomiska förutsättningarna för konstnärligt skapande måste vi alla bidra till att minska – och på sikt stoppa – upphovsrättsintrången i digitala miljöer. Gemensamt ska vi säkra att Sverige fortsatt utvecklar och skapar musik, film, konst och spel.

Våra undersökningar visar att det finns utrymme att hjälpa mediekonsumenterna att göra rätt vid nedladdning eller streaming av upphovsrättskyddat material – det som i dag kanske anses vara en icke-fråga ska bli ett aktivt ställningstagande.

Lätt att göra fel ska bli lätt att göra rätt!

Susanne Ås Sivborg
Ewa Thorslund

Fotnot: Upphovsrätten omfattar konstnärligt skapande såsom musik, film och litteratur. Upphovsrätten uppstår automatiskt när ett konstnärligt verk kommer till under förutsättning att det är tillräckligt originellt. Upphovsrätten är en av flera immateriella rättigheter där intrång förekommer, många gånger helt oavsiktligt.

Även om man vill göra rätt försigår det lätt att luras av oseriösa aktörer.

PRV och Statens medieråd har fått i uppdrag av regeringen att värna upphovsrätten, minska upphovsrättsintrången i den digitala miljön samt att öka det allmännas intresse för att ta del av upphovsrättsligt skyddat material genom lagliga alternativ.

Utmaningarna vi ser:

✓ Det finns en okunskap hos allmänheten om vad upphovsrätten ger för rättigheter, men även vilka skyldigheter vi har när vi tar del av andras material.

✓ Vilsedande avsändare skapar olovlig användning i digitala miljöer.

✓ Konsekvenserna av olovligt beteende i digitala miljöer är okända för allmänheten.

Vi vill bidra till en digital miljö som gör det lättare för mediekonsumenterna att göra rätt och vi arbetar för att göra upphovsrätten tydlig ur två perspektiv: vilka rättigheter vi själva har när vi skapar text, bild och ljud, och vilka skyldigheter vi har för att

andra kreatörers rättigheter ska respekteras.

Vårt mål är att höja kunskapen hos allmänheten. Det kommer vi att göra på flera sätt: Vid slutet av året lanserar vi en kampanj som syftar till att öka medvetenheten hos allmänheten om vad som är rätt och fel gällande upphovsrätt. Vi kommer även att vända oss specifikt till lärarkåren då de har en nyckelroll när det gäller kunskapsspridning.

Läsardebatten Skatt Reseavdraget måste förändras

Nu när deklarationspappren kommit finns det anledning att fundera över olika avdrag. Och när risken för framtida klimatkatastrofer blir allt större, så finns det anledning att fundera extra mycket över det misslyckade reseavdraget.

Många tror att reseavdraget mest gynnar glesbygdensborna. Men icke: bidragen gynnar framför allt bilkörande manliga höginkomsttagare i storstadsregionerna! Det visades nyligen av ett

Skriv du med!

Har du ett ämne du brinner för? Skriv max 1 500 tecken inklusive blanksteg och mejla din text till oss på debatt@aftonbladet.se

betänkande från Landsbygds-kommittén.

Inte tror jag att lagstiftarna en gång hade till syfte att göra en insats för välbetalda män som solokör i bullrande, klimat- och miljöförstörande maskiner på

väg mellan villan och jobbet i city. Nej, avdraget hade nog siktet inställt på Norrlands inland, men missade helt sitt mål.

Ännu en brist är att avdraget är öppet för fusk. Skatteverket räknade för flera år sedan ut att nära hälften av reseavdragen var felberäknade, nästan alltid till deklarerandes fördel (man övervärderar tidsvinsten med att åka bil). Detta fusk beräknas kosta statskassan två miljarder om året i utebliven skatt.

Vill vi sluta gynna de högavlönade manliga pendlarna, och av klimatskäl bromsa bilismen, så måste avdraget ändras.

Ett enkelt sätt är att grunda det på avståndet mellan hem och jobb oavsett transportslag. Detta är lätt att kontrollera, vilket minskar risken för fusk, och likställer alla pendlare oavsett om de tar sig till jobbet med cykel, buss, tåg eller bil.

Ingela Björck

Läs mer

Kultur får aldrig gå före mänsklig frihet

■ Läs Cecilia Wikström (L) på www.aftonbladet.se/debatt.